

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 16 februari 1943 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1943/44 under riksstatens andra huvudtitel, avseende anslagen inom justitiedepartementets verksamhetsområde.

(3:e avd.)

Justitiedepartementet m. m.

1:o) **Avlöningar till statsråden utan departement m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 under andra huvudtiteln gjorda framställning (punkt 1, sid. 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementets ärenden för den 4 januari 1943) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar till statsråden utan departement m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

2:o) **Justitiedepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, sid. 1—3) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Justitiedepartementet: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 282,000 kronor.

I gällande riksstat är ifrågavarande anslag upptaget med 279,000 kronor.

För nästa budgetår har anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal föreslagits höjd med 3,300 kronor för avlöande av ytterligare ett extra ordinarie kanslibitråde, varjämte anslagsposten till rörligt tillägg nedräknats med 300 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	24,000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	159,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	66,300
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	32,700
		Summa kronor 282,000;

b) till *Justitiedepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 282,000 kronor.

3:o) **Justitiedepartementet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, sid. 3), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 5,900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 75,500 kronor.

4:o) **Justitiedepartementet: Svensk författningssamling. Lagberedningen. Processlagberedningen. Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 4—7, sid. 3—6) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Justitiedepartementet*: *Svensk författningssamling* ett förslagsanslag av 200,000 kronor,

b) till *Lagberedningen* ett reservationsanslag av 45,000 kronor,

c) till *Processlagberedningen* ett reservationsanslag av 70,000 kronor,

d) till *Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter* ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

Justitiekanslersämbetet.

5:o) **Justitiekanslersämbetet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 8, sid. 6 och 7) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiekanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Justitiekanslersämbetet: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 82,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med samma belopp.

För nästa budgetår föreslås anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med hänsyn till en under budgetåret förväntad stegring i kostnaderna för vikarie under ledighet för justitiekanslern höjd med 1,400 kronor till 23,300 kronor. Å andra sidan har anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän nedräknats med 1,200 kronor till 49,700 kronor och anslagsposten till rörligt tillägg med 200 kronor till 9,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för justitiekanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>föreslagsvis</i>	kronor 49,700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 23,300
3. Rörligt tillägg, <i>föreslagsvis</i>	» 9,000
	<hr/>
	Summa kronor 82,000;

b) till *Justitiekanslersämbetet*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 82,000 kronor.

6:o) **Justitiekanslersämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, sid. 8) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersämbetet*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 7,700 kronor.

Domstolarna.

7:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, sid. 8) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.*: *Avlöningar till justitieråden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 475,000 kronor.

8:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, sid. 8—12) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för befattningshavare vid nedre justitierevisionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 653,200 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 648,500 kronor, varav 92,400 kronor anvisats under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal och 84,400 kronor under anslagsposten till rörligt tillägg.

För nästa budgetår föreslås anställande av en extra revisionssekreterare under halva året. Den härav föranledda höjningen av förstnämnda anslagspost har dock kunnat begränsas till 4,700 kronor. Övriga poster i avlöningsstaten äro beräknade till oförändrade belopp.

I en till utskottet under hand ingiven, inom justitiedepartementet upprättad *promemoria* har anförts bland annat följande.

Efter statsverkspropositionens avlåtande har fråga uppkommit om skyndsamt vidtagande av åtgärder för avarbetande av den stigande arbetsbalansen hos högsta domstolen. I sådant syfte har i en av särskilda sakkunniga hos besparingsberedningen avgiven *promemoria* ifrågasatts bildandet av en ny avdelning för handläggning av nådemål inom högsta domstolen, varigenom ytterligare 87 föredragningstimmar skulle utvinnas. I yttrande över detta förslag har högsta domstolen i stället förordat, att tjänstgöringstiden å den avdelning av domstolen, varå dessa mål företrädesvis handläggas, skulle varje vecka utökas med sammanlagt omkring två timmar. Härigenom skulle erhållas omkring 94 föredragningstimmar.

Båda förslagen förutsätta för sitt förverkligande att ytterligare arbetskraft ställes till nedre justitierevisionens förfogande, nämligen en extra revisionssekreterare under hela budgetåret och ett kontorsbiträde med halvtidstjänstgöring under samma tid. Kostnaderna i nämnda hänseende framgå av en av nedre revisionens ordförande i ärendet upprättad *promemoria*, som jämväl upptager vissa ökade expenskostnader.

Då det är av vikt, att åtgärder i syfte att nedbringa arbetsbalansen och därmed väntetiden för måls föredragning i högsta domstolen snarast komma till stånd, därvid den av högsta domstolen förordade anordningen synes böra anlitas, hemställes, att för möjliggörande härav det måtte tagas under övervägande att i riksstaten för nästa budgetår uppföra ifrågavarande anslag med de förhöjda belopp, som framgå av sistnämnda *promemoria*.

Tilläggas må slutligen, att chefen för finansdepartementet förklarar sig intet ha att erinra mot den ifrågasatta anslagsökningen.

Enligt den i förenämnda *promemoria* från justitiedepartementet omnämnda, av nedre justitierevisionens ordförande upprättade särskilda *promemorian* har den erforderliga ökningen i medelsanvisningen under avlöningsanslaget beräknats till 14,300 kronor, varav 12,500 kronor under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal och 1,800 kronor under anslagsposten till rörligt tillägg. Därjämte beräknas förslaget medföra en med 500 kronor ökad belastning å omkostnadsanslaget.

Kungl. Maj:ts förslag att under nästa budgetår förstärka nedre justitierevisionens arbetskrafter med en extra revisionssekreterare under halva året tillstyrkes av utskottet, som icke heller funnit anledning till erinran mot den från denna utgångspunkt företagna anslagsberäkningen.

Den i förenämnda departementspromemoria ifrågasatta ändringen i högsta domstolens arbets sätt beräknas skola medföra en ökning med 94 föredragningstimmar inom ramen av domstolens nuvarande organisation. Förslagets genomförande förutsätter emellertid en ytterligare förstärkning av nedre revisionens arbetskrafter med en extra revisionssekreterare ävensom ett extra kontorsbiträde med halvtidstjänstgöring.

Då väntetiden för måls föredragning i högsta domstolen genom den föreslagna anordningen kan nedbringas inom en förhållandevis begränsad kostnadsram, tillstyrker utskottet bifall till vad i promemorian föreslagits. Utskottet förordar alltså, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag höjes med ytterligare 12,500 kronor till (92,400 + 4,700 + 12,500) 109,600 kronor och anslagsposten till rörligt tillägg med 1,800 kronor till 86,200 kronor. Anslagets slutsumma bör i enlighet härmed höjas till 667,500 kronor. Utskottet förordar jämväl, att omkostnadsanslaget höjes med 500 kronor. Härom gör utskottet framställning under nästa punkt. Här hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag

a) fastställa följande avlöningsstat för befattningshavare vid nedre justitierevisionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 468,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	» 3,200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal..	» 109,600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 86,200

Summa kronor 667,500;

b) till Högsta domstolen m. m.: *Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 667,500 kronor.

9:o) **Högsta domstolen m. m.: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, sid. 12—14) föreslagit riksdagen att till Högsta domstolen m. m.: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 45,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har samma belopp anvisats å riksstaten för innevarande budgetår.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag än att anslaget belopp med hänsyn till vad under föregående punkt anförts torde böra höjas med 500 kronor.

Under återopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Högsta domstolen m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 45,500 kronor.

10:o) **Högsta domstolen m. m.: Bidrag till Nytt juridiskt arkiv.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, sid. 14) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.: Bidrag till Nytt juridiskt arkiv* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 2,000 kronor.

11:o) **Regeringsrätten: Avlöningar. Regeringsrätten: Omkostnader. Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 14—16, sid. 14 och 15) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Regeringsrätten: Avlöningar* ett förslagsanslag av 149,700 kronor,

b) till *Regeringsrätten: Omkostnader* ett förslagsanslag av 4,000 kronor,

c) till *Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok* ett förslagsanslag av 12,000 kronor.

12:o) **Hovrätterna: Avlöningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 17, sid. 15) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

13:o) **Hovrätterna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, sid. 16—19) föreslagit riksdagen att till Hovrätterna: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 120,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 105,000 kronor.

För nästa budgetår beräknas ett med 10,000 kronor ökat medelsbehov för reseersättningar med anledning av den lönereglering för icke-ordinarie rättsbildade befattningshavare i hovrätterna och domsagorna, som är avsedd att genomföras från och med den 1 juli 1943. Då ifrågavarande kostnader nu bestridas från häradsrätternas avlöningsanslag, innebär förslaget i denna del icke någon merkostnad för statsverket.

Medelsbehovet för bränsle, lyse och vatten har beräknats öka med 1,200 kronor och beträffande övriga expenser har den beslutade överflyttningen från länsstyrelserna till hovrätterna av domsagoanslagens förvaltning ansetts föranleda en merutgift för hovrätterna av 3,800 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Hovrätterna: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 120,000 kronor.

14:o) **Häradsrätterna: Avlöningar. Häradsrätterna: Omkostnader. Häradsrätterna: Inlösen av vissa inventarier. Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 19—22, sid. 20 och 21) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

15:o) **Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, sid. 22) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 50,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

16:o) **Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, sid. 23) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

17:o) **Vattendomstolarna: Avlöningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 25, sid 23 och 24) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

18:o) **Vattendomstolarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, sid. 24) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vattendomstolarna: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 55,600 kronor.

19:o) **Krigsrätterna: Avlöningar. Krigsrätterna: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 27 och 28, sid. 24—26) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

20:o) **Krigsrätterna: Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, sid. 26) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsrätterna: Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter m. m.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

Rättegångsväsendet i allmänhet. •

21:o) **Ersättning åt domare, vittnen och parter.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, sid. 27 och 28), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av belastningshänsyn vidtagen höjning med 50,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt domare, vittnen och parter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 475,000 kronor.

22:o) **Kostnader enligt lagen om fri rättegång.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, sid. 28 och 29) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader enligt lagen om fri rättegång* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 500,000 kronor.

23:o) **Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, sid. 30) föreslagit riksdagen att till Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 67,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Kostnadshänsyn har föranlett uppskov med den slutliga prövningen av ett av tillkallad sakkunnig den 20 mars 1940 framlagt förslag rörande offentliga rättshjälpsanstalter, vars genomförande skulle avsevärt underlätta utbyggandet av samhällets rättshjälpsverksamhet för mindre bemedlade medborgare. Numera ha särskilda sakkunniga för verkställande av en allmän översyn av lagstiftningen om fri rättegång i ett den 21 november 1942 framlagt betänkande funnit bland annat ur kostnadssynpunkt förmånligt med samverkan mellan domstolarna och de offentliga rättshjälpsanstalterna i ärenden rörande fri rättegång. I anledning härav har departementschefen under denna anslagspunkt förklarat sig ämna, så snart omständigheterna det medgiva, till behandling upptaga frågan om åtgärder till främjande av anstaltsinstitutionens utveckling.

Utskottet.

Sistnämnda sakkunnigutredning är ägnad att ytterligare stärka uppfattningen om det önskvärda i att anstaltsväsendet utbygges. Utskottet finner det därför välbetänkt, att frågan om de ekonomiska förutsättningarna för åtgärder i detta syfte upptages till förnyat allvarligt övervägande.

Under återopande av det anförda får utskottet, med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må till *Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 67,500 kronor.

24:o) **Medikolegala besiktningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, sid. 30 och 31) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medikolegala besiktningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor.

25:o) **Ersättning för vissa bötesandelar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, sid. 31) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 3,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för vissa bötesandelar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 2,500 kronor.

26:o) **Ersättning för förlorad inteckningslösen vid stadsdomstolarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, sid. 31) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för förlorad inteckningslösen vid stadsdomstolarna* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 140,000 kronor.

Fångvården m. m.

27:o) **Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 36, sid. 32—39) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 303,000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats 295,000 kronor, varav 71,700 kronor under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Sedan fångvårdsstyrelsen i skrivelse den 16 februari 1942 under åberopande av den ökning i göromålen på styrelsens arbetskontor, som uppkommit på grund av stegring i fångantalet, varuknapphet och ansvällning av arbetsdriften å fångvårdsanstalterna, hemställt om inrättande av ny tjänst i 21 lönegraden, har Kungl. Maj:t genom successiva beslut den 6 mars, den 5 juni och den 31 december 1942 för tiden intill utgången av innevarande budgetår ställt medel till förfogande från anslaget till extra utgifter för förstärkning av personalen å nämnda kontor. Då behov av denna förstärkning antages komma att föreligga även under nästa budgetår föreslås, att ett belopp motsvarande avlöning till en extra tjänsteman i lönegraden Ex 21 beräknas för ändamålet under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Vidare föreslås, med hänsyn särskilt till det ökade arbetet å kame-ralbyrån, anställande av ytterligare ett extra skrivbiträde. Nämnda förslag ha föranlett en höjning av posten med 8,800 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg har nedräknats med 800 kronor, i anledning varav anslagsökningen begränsats till 8,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 178,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t	» 7,900

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	kronor	80,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	36,200
		Summa kronor 303,000;

b) till *Fångvårdsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 303,000 kronor.

28:o) **Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37, sid. 40 och 41) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 42,000 kronor.

29:o) **Fångvårdsanstalterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 38, sid. 41—68) föreslagit riksdagen att dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, den senare att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till *Fångvårdsanstalterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 4,260,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 4,100,000 kronor. Av detta belopp har anvisats under anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän 2,415,000 kronor, till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 186,000 kronor och till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 1,000,000 kronor.

Hela antalet fångar i riket, som den 1 januari 1940 utgjorde 1,768, har från den 1 december 1941 till samma dag 1942 stigit från 2,298 till 2,960.

Under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår ha på grund av fångantalets stegring vissa utvidgningar av mera provisorisk karaktär måst genomföras beträffande anstaltsorganisationen. Genom beslut den 18 september 1942 har Kungl. Maj:t sålunda medgivit, att vid rannsakningshäktet i *Kalmar* finge från och med den 1 oktober 1942 vara inrättad en avdelning för omhändertagande av utlänningar som tagas i förvar för längre tid. Vidare har Kungl. Maj:t genom beslut den 16 oktober 1942 medgivit, att å den centralföreningen till stöd för frigivna tillhöriga egendomen *Åby* i Fundbo socken, Uppsala län, finge tills vidare till den 1 juli 1943 vara inrättad en ungdomsanstalt samt att ungdomsfängelse finge, när fråga vore om män, verkställas jämväl i denna ungdomsanstalt. Genom beslut den 27 november 1942 har Kungl. Maj:t därefter förklarat, att vid statens tvångsarbetsanstalt å *Svartsjö* skulle från och med den 1 december 1942 tills vidare till och med den 30 juni 1943 anordnas en avdelning för verkställighet av straffarbete och fängelsestraff, benämnd straffanstalten å *Svartsjö*, samt att till denna straff-

anstalt borde företrädesvis hänvisas fångar med kompetens att utföra jordbruks- och skogsarbete. Slutligen må i detta sammanhang nämnas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 17 juli 1942 förordnat, att vid tvångsarbetsanstalten för kvinnor vid straffängelset i *Karlstad* skulle tills vidare vara inrättad en statens alkoholistanstalt för vård av sådana åt alkoholmissbruk hemfallna kvinnor, vilka av disciplinära skäl icke anses böra intagas å statens alkoholistanstalt å *Haknäs*.

Beträffande fångvårdens sinnessjukavdelningar har Kungl. Maj:t på grund av överbeläggning och särskilt den starka stegringen av antalet undersökningsfall vid upprepade tillfällen ställt medel till förfogande för förstärkning under begränsad tid av läkarkrafterna vid dessa avdelningar. Medgivanden till dylik förstärkning ha sålunda lämnats beträffande avdelningarna i *Västervik* och *Jönköping* samt å *Långholmen* och *Håga*.

Vidkommande möjligheterna att öka platsutrymmet för vanligt fångförvar räknas med att ett antal platser skall kunna bli tillgängliga för ändamålet å *Stockholms stads rannsakningsfängelse*. En eventuell överenskommelse i ämnet med staden är avsedd att i särskild proposition underställas riksdagen. Därest ytterligare utrymme för förvar å slutan stalt skulle bliva erforderligt, torde annan möjlighet icke stå till buds än att taga i anspråk någon äldre, nedlagd fångvårdsanstalt. Under förutsättning att nya lagar om villkorlig dom och villkorlig frigivning kunna träda i tillämpning den 1 januari 1944 — se härom punkt 35 nedan — synes man emellertid kunna hysa den förhoppningen, att en dylik utväg icke skall behöva anlitas.

För att möjliggöra ett sammanförande av fångar till skogsarbetarförläggning i anslutning till fångkolonin å *Singeshult* har medel äskats å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond till vissa byggnadsändamål därstädes. Ytterligare överväges att, därest behov yppar sig, i anslutning till vissa fångvårdsanstalter anordna jordbrukskolonier för fångar genom arrendering av för ändamålet lämpliga jordbruk.

Vad angår ungdomsanstalterna föreligger behov att utöka antalet platser för kvinnor som ådömts ungdomsfängelse. Svenska diakonissällskapet har planer på att utvidga den av sällskapet å hemmen *Vieback* och *Sjöliden* bedrivna verksamheten till att omfatta ytterligare något hem, där till ungdomsfängelse dömda kvinnor skulle kunna mottagas. Då erfarenheterna från sällskapets hittillsvarande verksamhet äro de bästa, har en dylik lösning ansetts vara att förorda, i all synnerhet som den torde bliva förmånlig även ur statsekonomisk synpunkt. Därmed skulle platsbehovet för såväl det manliga som det kvinnliga ungdomsfängelseklientelet tills vidare ha tillgodosetts. Skulle ungdomsfängelseorganisationen även efter denna ytterligare utbyggnad komma att visa sig otillräcklig, anses det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att previsoriskt tillgodose platsbehovet efter i huvudsak samma riktlinjer som hittills.

Beträffande sinnessjukavdelningarna föreligger icke anledning att för närvarande vidtaga några åtgärder för deras utökning. Den förstärkta organisation av läkarkrafterna vid dessa avdelningar som hittills genomförts har

ansetts böra behållas. Likaså anses det nuvarande platsutrymmet å förvarings- och interneringsanstalterna tillräckligt under förutsättning dock att det alltjämt kan anstå med ikraftträdandet av 1937 års lag om förvaring och internering i säkerhetsanstalt.

Fångvårdens *personalbehov* för nästa budgetår har beräknats från utgångspunkt av en antagen medelbeläggning av 3,000 fångar. Det ökade personalbehovet har ansetts böra tillgodoses genom anställande av allenast extra och tillfälliga befattningshavare. Inom den ordinarie organisationens ram beräknas den erforderliga ökningen i medelsanvisningen för icke-ordinarie personal böra avse 3 överkonstaplar eller yrkesmästare av 2:a klass, 75 befattningshavare i vaktkonstapelsgrad, 7 i vaktfrugrad och 5 i skrivbiträdesgrad. Enär anstaltsledningen å Svartsjö är gemensam för tvångsarbets- och alkoholistanstalterna samt den nyinrättade straffanstalten, har behovet av ny personal i ledande ställning vid sistnämnda anstalt kunnat inskränkas till en assistent av 1:a klass. En dylik befattning, som för närvarande finnes uppförd å tvångsarbetsanstaltens övergångsstat, bör därför överföras till fångvårdens stat. På motsvarande sätt bör förfaras med en uppsyningsmannabefattning och två förste förmansbefattningar, vilka även äro uppförda å övergångsstat vid tvångsarbetsanstalten men som komma att tagas i anspråk uteslutande för straffanstaltens räkning. Då någon utökning icke bör ske beträffande fångvårdens ordinarie personal, föreslås, att nu angivna befattningar även efter överförandet kvarstå å övergångsstat samt i den mån innehavarna avgå ersättas med extra tjänster. Behovet av ytterligare bevakningspersonal vid straffanstalten å Svartsjö kan vid en maximal beläggning av omkring 150 fångar beräknas till 20 vaktkonstaplar. På grund av det stigande fångantalet beräknas medel för hela denna personal. Den tillämnade skogsarbetsförläggningen å Singeshult torde icke behöva föranleda större utökning av personalen därstädes än med två extra befattningshavare i vaktkonstapelsgrad.

I *personalförteckningen* föreslås de ändringar som betingas *dels* av att två av de å övergångsstat uppförda tjänsterna (en direktör av 3:e klass och kronohäktesföreståndaren av 3:e klass) skola avföras från staten och *dels* av att berörda befattningar å övergångsstat vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö (en assistent av 1:a klass, en uppsyningsman och 2 förste förmän) och en befattning såsom kontorsbiträde å övergångsstat vid tvångsarbetsanstalten i Landskrona överföras till fångvårdens stat. Av sistnämnda befattningar föreslås uppsyningsmannatjänsten och de båda förste förmanstjänsterna vid Svartsjöanstalten därvid förändrade till befattningar såsom uppsyningsman av 2:a klass respektive överkonstaplar.

I *avlöningsstaten* kan anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med hänsyn till underbelastning nedsättas med 200,000 kronor. Härjämte uppkommer under denna post en besparing av 4,200 kronor genom utbytet av ovannämnda å övergångsstat uppförda befattningar (en direktörs-tjänst av 3:e klass och en kronohäktesföreståndartjänst av 3:e klass) mot å ordinarie stat upptagna tjänster såsom kronohäktesföreståndare av 2:a klass

och uppsyningsman av 2:a klass. I sänkande riktning inverkar jämväl att kronohäktesföreståndartjänsten av 2:a klass vid rannsakningshäktet i Kalmar tills vidare hålles vakant. Detta sammanhänger med att vid Kalmarhäktet, såsom tidigare nämnts, inrättats en särskild avdelning för omhändertagande av utlänningar. Enär styresmannen för häktet, så länge denna avdelning består, måste besitta särskilda kvalifikationer, har Kungl. Maj:t i samband med utlänningsavdelningens inrättande bemyndigat fångvårdsstyrelsen att vid häktet från och med den 1 oktober 1942 tills vidare till och med den 30 juni 1943 anställa en extra direktör i lönegraden Ex 24. Då denna anordning torde böra bestå även under nästa budgetår, bör följaktligen å ena sidan anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän minskas med avlöningen till en kronohäktesföreståndare av 2:a klass och å andra sidan anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med avlöningen till en direktör i lönegraden Ex 24. Sagda nedsättning å förevarande anslagspost utgör 4,600 kronor.

I höjande riktning — med inalles 21,100 kronor — inverka åter ovan nämnda överflyttningar av vissa befattningshavare från tvångsarbetsanstalternas i Svartsjö och Landskrona övergångsstat till övergångsstat vid fångvården. Anslagsposten föreslås från dessa utgångspunkter sänkt med 187,700 kronor.

Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har till predikanter och kroppssjukläkare beräknats en ökning med 4,000 kronor, däri inberäknat ett tilläggsarvode å 1,000 kronor till läkaren vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö för tjänstgöring jämväl vid straffanstalten därstädes. Beträffande läkarna vid sinnessjukavdelningarna innebär förenämnda förslag att den förstärkta organisation av läkarkrafterna vid dessa avdelningar, som hittills genomförts, bibehålles under nästa budgetår och att, utöver de i gällande stat upptagna arvodena, ett ytterligare belopp av 19,440 kronor anvisas. För uppräknig av det belopp, som avses för ersättning åt läkare för undersökning av tilltalads sinnesbeskaffenhet m. m., beräknas ytterligare 5,000 kronor. Højningen å förevarande anslagspost skulle sålunda bli 28,440 kronor, varför posten upptagits med i runt tal 215,000 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal påverkas i höjande riktning av personalökningen inom ramen av fångvårdens normala organisation, vid straffarbetsanstalten å Svartsjö samt vid skogsarbetsförläggningen å Singeshult med 311,600 kronor ävensom av anställandet av den direktör i lönegraden Ex 24, som beräknas komma att tjänstgöra vid rannsakningsfängelset i Kalmar så länge utlänningsavdelningen därstädes äger bestånd med 6,800 kronor. Vidare har för löneförbättring till vissa kokerskebiträden beräknats ett belopp av 1,000 kronor. Slutligen har förordats, att de utbildningskurser för fångvårdens vaktpersonal skola återupptagas, som varit anordnade sedan lång tid tillbaka men som tillfälligt inställts vid krigsutbrottet. Den härav föranledda utgiftsökningen under förevarande anslagspost, 12,400 kronor, har emellertid icke ansetts böra föranleda højning av posten. Från dessa utgångspunkter har den erforderliga ökningen beräknats

till i runt tal 319,000 kronor. Anslagsposten anses alltså bära betecknas förslagsvis, varvid dock föreskrift skulle lämnas, att densamma icke må överskridas utan medgivande av Kungl. Maj:t.

Anslagsposten till rörligt tillägg är slutligen i Kungl. Maj:ts förslag upptagen med oförändrat belopp. Den totala anslagsökningen utgör 160,000 kronor.

På grund av det stegrade fångantalet har fångvårdsanstalternas reservutrymme under år 1942 måst tagas i anspråk i hela sin omfattning. Även åtgärder för att provisoriskt tillgodose platsbehovet utanför den ordinarie anstaltsorganisationens ram ha måst vidtagas. Den redogörelse, som lämnats här om under nu ifrågakarande punkt i statsverkspropositionen och vad departementschefen anfört beträffande möjligheterna att ytterligare utöka platsutrymmet för vanligt fångförvar och å specialanstalterna, har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet.

Medelbeläggningen å fångvårdsanstalterna under nästa budgetår har antagits komma att stiga till 3,000 fångar. Den hittillsvarande utvecklingen kan visserligen inge farhågor för att detta tal skall komma att överskridas, men med hänsyn till de ovissa bedömningsgrunderna och på de skäl i övrigt, som departementschefen anfört, torde nämnda tal för medelbeläggningen dock kunna tagas till utgångspunkt vid anslagsberäkningen. Det må erinras om att storleken av den ordinarie och extra ordinarie personalen vid fångvården anpassats efter en medelbeläggning av 2,000 fångar. Någon utökning av denna personal ifrågasattes icke om man bortser från vissa föreslagna överflyttningar av befattningar, som finnas uppförda å tvångsarbetsanstalterna å Svartsjö och i Landskrona övergångsstater. I stället skulle det ökade personalbehovet helt tillgodoses genom anställande av extra eller tillfällig personal. Vad härutinnan föreslagits har utskottet funnit sig bära biträda. Den ofrånkomliga ökningen i medelsanvisningen har främst därigenom, att anslagsposten till avlöningar till ordinarie personal visat sig vara för högt beräknad, kunnat hållas inom en förhållandevis snäv ram.

Utskottet, som alltså funnit Kungl. Maj:ts förslag i nu berörda delar bära godtagas, har icke heller funnit anledning till erinran mot vad i övrigt anförts och föreslagits under nu ifrågakarande anslagspunkt.

Under återopande härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för fångvårdsanstalterna:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 direktör av 1:a klass.....	A 28
5 direktörer av 2:a klass.....	A 26
1 förste pastor och överlärare.....	A 26
8 direktörer av 3:e klass	A 24

Befattning	Lönegrad
4 pastorer och förste lärare	A 24
1 kamrerare	A 22
1 arbetsassistent	A 21
2 assistenter av 1:a klass.....	A 20
10 assistenter av 2:a klass	A 18
3 kronohäktesföreståndare av 1:a klass	A 18
1 lantbruksinspektör	A 17
11 assistenter av 3:e klass.....	A 16
8 kronohäktesföreståndare av 2:a klass	A 16
4 kronohäktesföreståndare av 3:e klass	A 15
1 föreståndare vid fångkoloni.....	A 15
5 uppsyningsmän av 1:a klass.....	A 12
5 lärare i yrkesämne	A 12
10 uppsyningsmän av 2:a klass	A 10
5 yrkesmästare av 1:a klass	A 10
27 yrkesmästare av 2:a klass	A 8
47 överkonstaplar	A 8
1 värmeledningsskötare, tillika reparatör.....	A 7
402 vaktkonstaplar	A 6
4 första vaktfruar	A 6
36 vaktfruar	A 3

Tjänstemän å övergångsstat.

2 direktörer av 3:e klass	A 24
1 assistent av 1:a klass.....	A 20
1 uppsyningsman av 2:a klass	A 10
2 överkonstaplar	A 8
1 kontorsbiträde	A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 direktör av 2:a klass.....	Eo 26
1 kamrerare	Eo 22;

Anm. Kronohäktesföreståndarbefattningarna av 2:a klass vid kronohäktena i Jönköping och Falun må icke besättas så länge respektive å övergångsstat uppförda direktörer av 3:e klass kvarstå i tjänst.

b) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän,
förslagsvis
 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*..
- kronor 2,227,000
215,000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor 1,319,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 499,000
	<hr/> Summa kronor 4,260,000;

c) till *Fångvårdsanstalterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 4,260,000 kronor.

30:o) **Fångvårdsanstalterna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, sid. 68—75) föreslagit riksdagen att till *Fångvårdsanstalterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,745,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 2,240,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att vissa utgifter för egendomen Mäshult överföras från förevarande anslag till utgiftspost å allmänna fastighetsfondens stat. Härigenom uppkommer en till 3,000 kronor beräknad minskning i belastningen å den i omkostnadsstaten upptagna delposten till diverse utgifter. En genom återupptagandet av fångvårdens utbildningskurser för vaktpersonal (se föregående punkt) beräknad merbelastning å nämnda post har med hänsyn härtill icke ansetts behöva föranleda en höjning av posten.

För kostnader för vård m. m. av män å ungdomsanstalter, som ej tillhöra fångvården (anstalten å Åby lanthem), uppföres en ny, till 46,000 kronor beräknad post å omkostnadsstaten.

Vidare föreslås, att en maximerad post till upphuggning av cellfönster å 15,000 kronor, avsedd att täcka materialkostnader och dylikt för fönsterupphuggningen, upptages å samma stat. Dylika kostnader ha tidigare bestritts från post å allmänna fastighetsfondens stat.

Anslagsökningen i övrigt motiveras med den allmänna prisstegringen och det ökade fångantalet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,745,000 kronor.

31:o) **Interneringsnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, sid. 75), som innebär medelsanvisning till interneringsnämnden till oförändrat belopp och beträffande den för nämnden gällande staten allenast visa jämkningar av formell natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Stat.**Avlöningar.**

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	8,600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,800

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	2,600
---	---	-------

Summa kronor 13,000;

b) till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 13,000 kronor.

32:o) **Ungdomsfängelsenämnden.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, sid. 76—78), vilket innebär en med 1,700 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande stat för ungdomsfängelsenämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Stat.**Avlöningar.**

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	4,700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m.	»	3,300

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	3,700
---	---	-------

Summa kronor 11,700;

b) till *Ungdomsfängelsenämnden* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 11,700 kronor.

33:o) **Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, sid. 78 och 79) och under erinran, att samma be-
lopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 110,000 kronor.

34:o) **Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse.** Beträffande Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag (punkt 43, sid. 79) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

35:o) **Skyddskonsulentorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, sid. 80—87) föreslagit riksdagen att dels för skyddskonsulentorganisationen fastställa av departementschefen förordad personalförteckning att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1944 och stat att tillämpas under budgetåret 1943/44, dels ock till Skyddskonsulentorganisationen för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 137,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 55,600 kronor, varav 31,000 kronor anvisats till avlöningar till icke-ordinarie personal, 4,600 kronor till rörligt tillägg och 20,000 kronor till omkostnader. Gällande personalförteckning upptager 4 skyddskonsulenter i lönegraden Eo 21.

Vid 1939 års lagtima riksdag antogs ny lag om villkorlig dom, avsedd att träda i stället för lagen den 28 juni 1918 angående villkorlig straffdom. Den nya lagen, som utfärdades den 22 juni 1939, skall träda i kraft den dag Konungen förordnar. Huvudsyftet med lagen är att bereda möjlighet att använda villkorlig dom i förening med mera direkta åtgärder för den dömdes tillrättaförande. I sådant hänseende stadgas befogenhet för domstolen att förbinda den villkorliga domen med föreskrifter rörande den dömdes förhållande under prövotiden. Sålunda skall domstolen kunna ålägga honom att ställa sig till efterrättelse särskilda bestämmelser beträffande hans utbildning, arbetsanställning, vistelseort, bostad eller användande av fritid, att avhålla sig från bruk av rusdrycker, att underkasta sig behandling å sjukhus, alkoholistanstalt eller annan anstalt eller att underkasta sig inskränkning i förfogandet över arbetsförtjänst eller andra tillgångar. Domstolen skall också i samband med villkorlig dom kunna överlämna åt barnavårdsnämnd att vidtaga åtgärd för den dömdes omhändertagande för skyddsuppfostran. Därjämte förutsätter lagen, att vissa organisatoriska åtgärder vidtagas för att möjliggöra dylika föreskrifters meddelande och säkerställa deras efterlevnad samt över huvud att göra övervakningen över de dömda mera effektiv.

Samtidigt med den nya lagens antagande anslog riksdagen medel för att anställa 12 skyddskonsulenter och 5 assistenter åt dem, vartill skulle komma en såsom bisyssla avsedd konsulentbefattning för Gotland (prop. nr 87, statsutskottets utlåtande nr 251). Dessa befattningshavare skulle bland annat ha inseendet över övervakningsverksamheten beträffande dem som erhållit villkorlig dom samt tillhandagå domstolarna vid avgörandet av frågor om tillsyn över och omhändertagande av villkorligt dömda. Konsulenterna skulle tillika erhålla uppgifter med avseende å tillsynen över villkorligt frigivna och frigivna fångar samt även i fråga om personer som utskrivits på prov efter att ha undergått tvångsuppfostran, ungdomsfängelse, förvaring eller internering. Konsulentorganisationen ansågs vara en väsentlig förutsättning för att lagstiftningen skulle erhålla den praktiska betydelse som var avsedd. I samband med de besparingsåtgärder, som föranleddes av krigsutbrottet i september 1939, beslöts emellertid med hänsyn till det statsfinansiella läget, att genomförandet av konsulentorganisationen skulle anstå. Emedan en förutsättning för den nya lagen sålunda bortföll, sattes denna icke i kraft.

Vid 1942 års riksdag ansågs av statsfinansiella skäl uteslutet att för nu in-
nevarande budgetår anslå medel till upprättande av en skyddskonsulentorga-
nisation av den omfattning, som erfordrades för att lagen skulle kunna trä-
da i tillämpning. Däremot ansågs möjligt att inom gällande lags ram upp-
bygga en liknande organisation av mindre omfattning såsom ett första steg
mot förverkligandet av den mera omfattande organisationen. Sålunda an-
visade riksdagen medel till anställande av fyra skyddskonsulenter.

En annan reform, som i detta sammanhang omnämnts i propositionen, är
det förslag till ny lag om villkorlig frigivning, vilket framlades i ett år 1938
avgivet betänkande (statens offentl. utredn. 1938: 25). Enligt detta förslag
skall villkorlig frigivning komma till användning i större omfattning än nu;
frånsett vissa undantag skola fångar med bestämd strafftid, för vilka det
å dömda straffet uppgår till minst sex månader, obligatoriskt villkorligt fri-
givas när $\frac{5}{6}$ av strafftiden förflutit. De villkorligt frigivna skola under viss
prövotid stå under tillsyn och, såframt det befinnes erforderligt eller lämp-
ligt, göras till föremål för eftervårdande åtgärder av i stort sett samma slag
som de vilka skola användas i samband med villkorlig dom enligt 1939 års
lag. Möjligheten att, om den villkorligt frigivne missköter sig under prövo-
tiden, återintaga honom i fångvårdsanstalten är avsedd att giva allvar och
eftertryck åt eftervården. Skyddskonsulenterna skola enligt förslaget taga be-
fattning jämväl med denna eftervårdande verksamhet. Sedan förslaget blivit
ytterligare bearbetat inom justitiedepartementet, torde propositionen med för-
slag till lag i ämnet komma att föreläggas 1943 års riksdag.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att skyddskonsulentorganisationen skall ut-
byggas i sådan utsträckning som ansetts erforderlig för att 1939 års lagstift-
ning om villkorlig dom skall kunna träda i tillämpning. Antalet befattnings-
havare föreslås, oavsett huruvida en reform av lagstiftningen om villkorlig
frigivning kommer till stånd, i enlighet med 1939 års beslut till 12 konsulenter
jämfte 5 assistenter åt dem samt en konsulent för Gotlands län, vilken be-
räknas komma att sköta sin befattning såsom bisyssla. Beträffande rikets in-
delning i konsulentdistrikt och assistenternas fördelning hänvisas till en år
1939 upprättad preliminär plan. Det förutsättes böra ankomma på Kungl.
Maj:t att slutligt fastställa distriktsindelningen ävensom att bestämma befatt-
ningshavarnas stationeringsorter.

Beträffande befattningshavarnas lönegradsplacering ansluter sig Kungl.
Maj:ts förslag till besluten vid 1939 och 1942 års riksdagar, sålunda föreslås
för de nya konsulenterna lönegraden Eo 21 och för assistenterna lönegraden
Eo 16. För konsulentbefattningen på Gotland beräknas ett årsarvode av 1,500
kronor. Avlöningskostnaderna för den fullt utbyggda organisationen beräk-
nas till 138,000 kronor för helt år. Det årliga anslagsbehovet till omkostna-
der beräknas till 71,500 kronor. Den utbyggda skyddskonsulentorganisatio-
nen beräknas icke kunna träda i funktion förr än den 1 januari 1944. För
nästa budgetår föreslås anvisande av med hänsyn härtill reducerade belopp.

Utskottet anser i likhet med departementschefen, att brottslighetens kraftiga ökning utgör ett starkt skäl för att 1939 års lag om villkorlig dom bringas i tillämpning. Detta skulle innebära, att frihetsstraffet i viss utsträckning, särskilt beträffande ungdomliga lagöverträdare, ersättes med uppfostrande och vägledande åtgärder utan frihetsberövande men under kontroll av tjänstemän, som äro för uppgiften särskilt kvalificerade. Utskottet, som därför, trots den statsfinansiella situationen, funnit sig böra godtaga Kungl. Maj:ts förslag om skyddskonsulentorganisationens utbyggnad, vill framhålla, att kostnadsökningen i viss mån kommer att uppvägas av minskade utgifter för anstaltsvård, vilka senare för varje fånge uppgå till 8 kronor per dag.

Kungl. Maj:ts förslag beträffande personalorganisationen, anslagsberäkningen och tidpunkten för genomförandet av utbyggnaden ha icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med den 1 januari 1944:

Personalförteckning.

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad
än 20.

12 skyddskonsulenter Eo 21;

b) fastställa följande stat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas under budgetåret 1943/44:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	750
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal..	»	75,250
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	11,000

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	50,000
---------------------------------------	---	--------

Summa kronor 137,000;

c) till *Skyddskonsulentorganisationen* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 137,000 kronor.

36:o) **Övervakning av villkorligt dömda.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, sid. 87—89) föreslagit riksdagen att till Övervakning av villkorligt dömda för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 84,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å gällande riksstat uppfört med 80,000 kronor. Med hänsyn till önskvärdheten av att skyddskonsulenterna ha personlig kontakt med övervakarna av villkorligt dömda föreslås, att övervakare, som konsulent efter bemyndigande av fångvårdsstyrelsens sociala avdelning kallar till sammanträde för dryftande av övervakningsfall, beredes gottgörelse för resekostnaden enligt rese- och traktamentsklass III E gällande resereglemente. Därest konsulentorganisationen utbygges på sätt under föregående punkt förordats, beräknas den av nämnda förslag föranledda merkostnaden uppgå till högst 4,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som under föregående punkt tillstyrkt den av Kungl. Maj:t föreslagna utbyggnaden av konsulentorganisationen, har icke funnit anledning till erinran mot nu ifrågavarande förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 84,000 kronor.

37:o) **Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.** Kungl. Maj:t har (punkt 46, sid. 89 och 90) föreslagit riksdagen att till Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 75,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å gällande riksstat uppfört med 50,000 kronor.

I samband med antagandet av den nya lagstiftningen om villkorlig dom beräknades vid 1939 års riksdag medelsbehovet till här ifrågavarande ändamål uppgå till 100,000 kronor per år. Från denna utgångspunkt och med hänsyn till att nämnda lagstiftning beräknats träda i kraft den 1 januari 1944 har anslaget för nästa budgetår föreslagits höjt med halva skillnaden mellan nämnda belopp och det, med vilket anslaget nu är uppfört i riksdagen.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 75,000 kronor.

38:o) **Bidrag till svenska skyddsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, sid. 91 och 92) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

Uppfostringsanstalterna.

39:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 48, sid. 93—98) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens uppfostringsanstalt å Bona vidtaga viss av departementschefen förordad ändring, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44, dels ock till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 263,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i fråga om personalorganisationen vid anstalten, att en för närvarande vakant ordinarie förmanstjänst i lönegraden A 6 indrages och ersättes med en extra ordinarie sjuksköterskebefattning i lönegraden Eo 6 samt att en extra ordinarie förmanstjänst i lönegraden Eo 6 utbytes mot en bagerskebefattning i lönegraden Ex 3.

I enlighet härmed föreslås anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän minskad med belopp, motsvarande lön till en ordinarie förman, eller med i runt tal 2,400 kronor. Ovannämnda förslag föranleda å andra sidan en ökad belastning å posten till avlöningar till icke-ordinarie personal med 1,900 kronor. Till denna post förutsattes därjämte skola överföras ett belopp av 600 kronor, utgörande ersättning för städning av anstaltens kontorslokaler, vilken ersättning hittills bestritts från delpost under anstaltens omkostnadsstat, i följd varav den sammanlagda ökningen å posten skulle bli 2,500 kronor. Anslagsposten till rörligt tillägg har vidare för avjämning av anslags slutsumma föreslagits nedsatt med 100 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet får alltså hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens uppfostringsanstalt å Bona vidtaga den ändringen att antalet förmän nedsättes från 22 till 21;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förlagsvis* kronor 146,400

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t	kronor	3,800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	79,500
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	33,300
		Summa kronor 263,000;

c) till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 263,000 kronor.

40:o) Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader. Kungl. Maj:t har (punkt 49, sid. 98—101) föreslagit riksdagen att till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 265,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är ifrågavarande anslag upptaget med 237,700 kronor.

Vid anslagsberäkningen för nästa budgetår har medelbeläggningen å Bonanstalten antagits komma att uppgå till 210 elever mot för innevarande budgetår beräknade 190 elever. Med hänsyn härtill ävensom till ökning i kostnaderna ha höjningar å tillhoppa 27,300 kronor beräknats erforderliga under åtskilliga poster i anstaltens omkostnadsstat.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 265,000 kronor.

41:o) Understöd till skyddshemmen å Viebäck. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, sid. 101) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd till skyddshemmen å Viebäck* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 125,000 kronor.

42:o) Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, sid. 102), vilket innebär en av belastningshänsyn betingad höjning av anslaget med 2,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Diverse.

43:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 52 och 53, sid. 102) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

44:o) **Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, sid. 102 och 103) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 19,000 kronor.

45:o) **Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, sid. 103) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

46:o) **Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och kostnärliga verk. Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen. Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 56—58, sid. 103 och 104) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1943/44 anvisa

a) till *Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk* ett förslagsanslag av 3,000 kronor;

b) till *Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen* ett förslagsanslag av 1,000 kronor;

c) till *Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet* ett anslag av 1,200 kronor.

47:o) Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Kungl. Maj:t har (punkt 59, sid. 104 och 105) föreslagit riksdagen att till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 225,000 kronor.

För innevarande budgetår har å riksstaten och tilläggsstat till riksstaten anvisats (140,000 + 75,000) 215,000 kronor till ifrågavarande ändamål. Å anslaget förefanns vidare vid ingången av budgetåret en reservation å omkring 32,800 kronor.

Då enligt verkställda beräkningar justitiedepartementets kostnader för utredningsarbeten under nästa budgetår skulle komma att uppgå till minst 225,000 kronor, har en höjning av anslaget till detta belopp ansetts erforderlig.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 225,000 kronor.

48:o) Extra utgifter. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, sid. 105) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

49:o) Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 61, sid. 105) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

50:o) Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, sid. 105) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 70,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor.

51:o) **Kristillägg.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 63, sid. 105 och 106) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 16 februari 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Torsten Ström, Bernhard Nilsson, Bäckström, Andrén, Heiding, Magnusson, Bäcklund, Karl Andersson, Gillström* och *Persson* i Skabersjö; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Ward, Isacsson, Hansson* i Rubbestad, *Andersson* i Södergård, *Bergström, Mårtensson, Barnekow* och *Eriksson* i Frägsta.
